

NAŠA SLOGA®

POUČNI, GOSPODARSKI I POLITIČNI LIST.

"Slogom rastu male stvari, a na sloga sve pokvazi" Nat. Posl.

— Uredništvo i odpravnost na se: CORSIA STADION N. 12. —

Nepodpisani se dopisi se tiskaju. Pripasana se pisma tiskaju po 5 novčiću, svaki redak. Oglasi od 8 redaka stojte 60 novčića, za svaki redak više 5 novčića; ili u službeni opetovanja uz pogodbe sa upravom. Novci se šiju poštarskom razmjericom (usugno postale). Ime, prezime i najbolji poštu veljaču oznacili. Komu ih ne dodje na vreme, neka to javi odpravnosti u otvorenu pismo, za koje se ne plaća poština, niko se izvana: napis: "Reklamacija". Dopisi se ne vraćaju, ako se i ne tiskaju. — **NAŠA SLOGA** izlazi svakog četvrtka i u celom arktu. Novci i pismo šalju se na uredništvo ili odpravnost... Nablagovani listovi se na uredništvo. — Predplatna i poštarska: sto 1 for., za jednaku 2 for., za godinu Razmijerno fr. 250 za pol godine. Izvan carevine više poština. Na mato 1 br. 6 novčića.

Obči sbor

političkog društva »Edinosti« u Dekaniji.

Kako javljamo na drugom mjestu, obdržavala se dana 15. t. mj. prva skupščina posuđnjice i štendionice u Dekaniji. Istog dana po podne, u istih prostorijah u pred mnogobrojnim jošč občinstvom imalo je političko društvo za Primorje »Edinosti« svoj obči sbor.

U 3 satu posle podne otvorila skupščinu podpredsjednik društva g. M. Mandić pozdraviv prisutne skupščinare i predstaviv istim odaslaniku polit. oblasti iz Kopra kotarskoga tajnika g. Lukčića. Pošto je ovaj i sam občinstvo hrvatski pozdravio i istomu se predstavio, uzeo opet rieč podpredsjednik te obrazloži obširnije koja je svrha današnjoj skupščini, razprava naiče o predstojecih pokrajinskih izborih za izvanjske občine koparskoga kotara. Osvrne se na poslednje izbore u istom kotaru; na nepravedno postupanje talijansko većine u porečkom saboru napravu našim zastupnikom. Iztakne važnost izboru u koparskom kotaru, gdje će Talijani sve silo napeti, da nas nadvladaju i tim svjetu dokazuju, da je i taj kotar talijanski, nepokon preporuci prisutnim izbornikom da biraju jednoglasno opet bivši zastupniko g. Spinčića i Križaneca, koji će znati i htjeti muževno zastupati Slovence koparskoga kotara.

Iza toga pozdravi družtveni tujnik g. V. Dolenc skupščinare u ime odsutnoga predsjednika g. Nabergoja, kojega veže zvanje u Beču i koji žali što nemože i on prisustvovati toli važnom sastanku. G. tajnik prošrešta u podujem govor rad i postupanje Talijanaša Istre napram slavenskom pučanstvu, sjeti se pokrajinskih izbora prošlo godine te onog sramotnog

dana za porečku gospodu, kad no su onako divljački naše zastupnike u Poreču počastili. Nisu, već onim »djedovsko kulturo« dostoјnjim činom uvredili samo naše zastupnike već sve Slovence i Hrvate Istra i mi smo dužni, da njim vratimo »šilo za ognjilo«, t. j. da biramo opet one pa makar nam ih 10 putih natrag postali.

Zatim stado govoriti bivši zastupnik gosp. Križanec koji je prošlo godine sam skusio, što su svoj kadr počinjiti talijanska gospoda. Njemu je jedno to isto, birali naši izbornici Petra ili Pavla, samo da taj bude naš čovjek, da bude pošten i pravedan Želi, da si narod izabere muževne koji živi modju njim, koji poznaju sve njegove potrobe, koji s njim trpe i čute jer ga samo takovi mogu dobro i valjano zastupati.

I drugi bivši zastupnik g. nadzornik Spinčić uze rieč. Živimi bojam orisa kukavno stanje istarskih Slave-nah. Bolje — reč — neće nam biti, dok budemo povjerovali svomu sudbinu ljudjem bez umu i srca, ljudom koji ne teže za drugim nogu, kako bi nas osiromašili i odaširodili. Dok se neokanimo tih namoćnikah, nemožemo se dobru nadati. Što su naši narodni protivnici toli drzoviti, da se pažuju u naš poslove — reč govornik — tomu smo sami krivi; valja njim bo jednolim za uvjek pokazati, da kao što se mi nomočamo u njihove izbore, isto tako nesmjeđi oni pačati se u našu. Kad Talijani biraju u Kopru ili u ma kojem talijanskom mjestu, mi se držimo daleko svakog uticaja, a oni da moraju uvek zadirkavati u našu, čisto slavenska pitanja. To mora jednom prestati a to zavisi od svjeti naših izbornika.

Zatim progovori kmet A. Košanc iz Dekanija o žalostnom stanju istarskog seljaka preporučujući vatrešnimi rječmi svojim sudrugovom, da se kano onih koji uvijek nešto obećuju a nikad ništa ne izpuna.

G. Dolinár koji je prisustvovao prošlo godino izborom u Dekaniju proporuči izbornikom da odtjoraju one koparske priprave koji poznaju kmota jedino u dan izbora, a inače imaju uvjek puna usta pograda i psovaka na bideognog »ščavča«. Svi govornici brijahu često sa: »Živo klici i odobravanjem počasnosti. Pošto se je ovakvo sa svih stranah pretreslo ovo toli važno pitanje, predloži g. tajnik, neka zaključi obči zbor, da prisvaja kandidaturu bivših jur zastupnika gg. Spinčića i Križaneca i da se imenuju poznatiji rodoljubi u pojedinim občinama u izborni odbor što bijaše burnim odobravanjem prihvaćeno. Imenovalo se 24 muževnih u cijelom kotaru u izborni odbor, koji imade pazit kako se izbore vrši, zatim preuze više prisutnih povjeroničtvu polit. družtva »Edinosti«.

Napokom zaključi podpredsjednik skupščinu posle 5 satih proporcijevi jošto jednom svim prisutnim slogu i postojanost i zahvaliv se naјsrdačnije na mnogobrojnom posjetu, na uzornom redu i muževnom razpravljanju, pozova končano prisutne, da klijenu trokratni: »živio« caru i kralju koji hoće, da se i nam pravica kroji, čemu se oduzvase svim prisutni sa burnim odushovljenjem. Pred vrati dvorane zatigrala dečanska glasba carsku himnu a skupščinari podaše si junačke desnice u čvrsto obećanje, da će raditi po zaključenih današnje skupščine. Pod samu večer razstadoše se mnogobrojni

gosti sa dekanjskim prijateljima dovikuju si uzajemno: »živilik« i »do vidova« na dan izbora.

DOPISI.

Na željezničkoj postaji u Cerovljiju. Ova postaja ili stacion leži juž pod povećom selu Cerovlje, nešto preko 20 minuta hodja od selu Novaki, medju dvjema cestama t. m. medju onom, koju vodi iz Pazina preko Učke i medju onom iz Pazina u Buzet. Na ovoj postaji je promet priljev Živahan i to sa vinom, divi, švereri, a putnikih se oviye nešto više ukra otkad je cesta vožnja sužena, i to najviše s projekcijom, kad Pazinči izlaze na cestu, trčiži na prošat i uživaju. Uz cestu stoji mala manja nego pet kućam ili gostionica u kojih se vino doista draga prodava u i ljeti i pivo u butljaju. I putnik nažaleći se vagorom, imaju priliku ugasići si žđu jer dođe krčmar s vino u butljionu kad prispije vuk. Toga neima olti na postaji u Pazinu. Postaja u Cerovljiju je središte za Cerovlje, Previl, Borut, Hum, Draguć, Grimaldi, Novaki, Gologoricu, Kerbune, Berdo, Šušnjevc i Pas. Za svu ta selu neima pošte nego u Pazinu. I ovdje na postaji poštu, Mislini, da bi g. predstojnik postaje (štacionski) preuzeo taj posao, kad bi mu ga Izručili, a ne dvojim ni malo, da nebi ravnateljstvo poštah stvorilo ovde poštu, kad bi od gorespmomenih selih Škociljima podpisala molbenicu, da se ovdje stvari pošta. Tako nebi trebalo za svaku malu stvar trčati u Pazin i Boljun.

Još nešto. Od gorespmomenih selih neima nijedno škole Izvan Novaki i Draguć. Oviye bilju Štacijone — možda u Previlu trebalo bi ugraditi kuću za školu i za stan učiteljev. Previl je u sredi medju Cerovljem i Borutom te bi labko svu tri sela slala svoju djecu u spomenuto školu. Sva tri sela broje preko 800 stanovnika, za to bi i djace dosta bilo za školu, tim više, pošto se ovdje na postaji i uz brugu nalaze obitelji u službi, koje bi rado slala svoju djecu u školu.

Neka stoga c. k. školske oblasti na stote, da se čim prije sagradi kuću za školu; nači će se kašnje i učitelju, koji bi rado ovdje bilju postavio učiteljevino. Dašto, da bi škola morala biti hrvatska, jer ovdje biva Bogu, nije nego jedan jedist Kurnjuk na kojega se neima uzroka tužiti jer on pušča nas u miru a mi njega.

PODLISTAK.

JURINA I FRANINA.

Jur. Ti si, Franino, putoval ovi dan po labinsčini; si čul al vidli da novoga tamo?

Fr. Na labinsčini, brate moj, ti je sada nova i lipa cesta od Kršana do sv. Nedelje preko Eržišća, dočim su oni puti do sv. Lucije i do sv. Lovreča još vavik starci i grdi. Nov je lipi vri i još lipa, palaća, ču je užidal u sv. Nedelji oni poštenjuk gosp. Pepić, ki je sve ueni sam pokuzal i vri i palaću, pak li rečem, da po svoj labinsčini ne najdeš takovega vrtu niti takovo palaće; a naši ljudi ki su hodili kaka na procesionu jedino i drugo gledat, bi se mogli onde ču naučiti, aco ne nose glave vori. Nov je va sv. Nedelji gosp. plovani; novi su zvani.

Jur. Ča ima sv. Nedelji dunke opet novega plovana?

Fr. Ca se teme štupiš? Va sv. Nedelji su već tako navadni, da tako toliko vrime novoga popa dobiju!

Jur. A ča su ti nojeljani povedali: od kuda je došal novi plovani tamo i kako se zove?

Fr. Rekl su mi, da je bil va nekem kloštru kraj Osora — za gvardjanac, pak da je polegvelj ūa, aš da mu ni bilo stro-muhu pravo, ča ja znan; a da se zove Rukonić, kako ga neki pišu, sam da se piše Ruconich i sv. Nedelji.

Jur. Aha, to će biti oni isti, ki je prošaste zime nekoj gospode va Poreč poštiljal salate iz ovog vrtića.

Fr. Za pravo redi meni se čini, da se je dal tamo spoznati onim suhonom, kē imaju na rukah maklinu onoga politečnega družtva, aš je i dobar glas donesal simo.

Jur. S klim se pak prijatelji va sv. Nedelji?

Fr. Cul sam, da je svaki dan u Fržolinu, kamo se pozivaju uplivna gospoda na obed, da idu onda bogatu Fržolinu na ruku, a plovani se zna povaljati, da u Fržolinu idu oni buoni boconi.

Jur. Ma ča jih valjda i zasluziti, zač za niš i Fržolinu nijednom niš ne da.

Fr. Gosp. plovani podučava tamu Fržolinu otroči!

Jur. Saino da nebude pak plovani od njih podučavan?

Fr. To ne more biti, zač porečko starešinste ga je u Fontanini dobro spoznalo i za sigurno pronašlo, da će biti saino on pravi za učiti i popovati u sv. Nedelji.

Jur. Si pak je čul, je li gosp. plovani

Ruconich već pokazal, da je on pravi za sv. Nedelju?

Fr. Je nobore pokazat je, da bi tako ne, i »buone raccone« skupo platili, kad su 14. aprila posjeće večernje pod prežidontom Fržolinom nedjeljani biralj novе zvone.

Jur. Ča nisu bili stari više za službu, ali su se novemu plovana otešili i novi zvoni?

Fr. Jedan od starih: Marko Trdosić je ujaro — Bog ga pomiliv i sii, ki su tamo — zato se je moralno izabran novoga, akoprem bi dva siromišča sini pak. Marka libiko obnavlja službu pak, si otca zvona. Drugi Ivica je dobar i pošten; ali Fržolin ne marl za njega, aš da je Ivica pod prvašnjim dobrim plovanim bodil po kućah sabirati podpisde za hrvatsku školu za sv. Nedelji, pak je zato novemu plovana Ruconich-u poštaš na uho, da ima zvona Ivica — neku mačut i da ne sma biti više zvona.

Jur. Ma moja glava, mi govoril, da se je Ivici kraljevo storilo, zač, aško je bodil po kućah sabirati podpisde za hrvatsku školu, čili je samo svoju dužnost na-pram plovani, ki je imel pravlu mu zapovida; za to ne more biti to nikukova — madac za nedužnega zvona.

Fr. Meni je bilo pak povedano, da Ivica

ni hodil nikamo po kućah, nego da je

samo, nekim kmetom — otcem i go-spolarom više dug — rekao očito na cesti, da jih plovani zove. A mlađi Fržolin pak i kraljev Jakomin, ki bi otiel, da bude škola va sv. Nedelji samo za ono dva, tri kraljevčića, da bi se na njih samo kraljevska deca vadila čitat, pisat i računa delat a žčavunskim deca, da ostana za vavik, neumna, bedasta i glupi i da nezna drugo, nego samo za hrgom hodite, akoprem njihovi otiel svojim hrvatskim dijonalom onu školu uzdržavati pos-mor, trčali su od kuće do kuće strašiti kmeti — otoci i gospodare i pre-titi jim sa petlioni i či ja znan još kako, da za volju božju prešou za hrvatsku školu ne počipši alt za nevolju i trčali su i potili se — pre-kasno, zač prošou da ju bila već na Trstu pull governa. To je pako mla-dega Fržolina tako stepilo i razjadilo da se je na svoju suru talijansku hragu zaklek, Ivicu na sakli način od-staviti od zvona!

Jur. Ha, ha, i ta je lipa. A da bude hrvatska škola va sv. Nedelji, da bili morda to Kraljevom na školu?

Fr. Kako će jih biti na školu, kad bi morala sva kraljeva, stara i mlađa vratisi se ili na Karinju, ili na labinsčini poginuti, da se nisu hrvatski od puka naučili!

Iz Pazinčina maja mjeseca. (Tko čini po Pazinu protuaustrijske demonstracije?)
Zna se, da je bio Pazin grad do pred 20 godinama hrvatski grad. Osim nekoliko činovnikih, svi su govorili u obiteljih hrvatski. Kašjuje, nastojanjem nekih činovnika popovih i učiteljih odnarođio se narod skoro evansim premudi i sada svi znaju govoriti hrvatski i govoriti, jer im taj jezik koristi. Tada im bila slobođeno pjevati: »Dala al mare, »Se il Papa piange, »Re l'orario, qui l'aspetta,« slobodno vaptiti: »Viva Garibaldile! «Viva Vittorio Emanuele... To su bile sve malenosti, kod nekih nedužne stvari, i tadašnja politička oblast nije scelenila za vrijedno obzirati se na takove malenosti, nu tlim se je širok dub talijanski, a s njim zajedno kod nekih i dub protuavstrijanski i protuaustrijski. Sada, pošto se je još god. 1848. orila po Pazinu pjesma naša »Još Hrvatska ni prepala«, počelo se mrlziti na naše pjesme, da na naš jezik, na naše svetinje. Iz pućke škole njeničke, stvorili su talijansku. Seljac u Pazinu, i oni koji su se dospjeli u Pazin, govorili su samo hrvatski a djeca im već samo talijanski. Jadi roditeljih ako su htjeli govoriti s djecom, govorili su neku smjesu hrvatsko-talijanskog, npr. portoroči le gradište, te dare colla Šibica, vratjiti ladu... maledeko krepalina itd. Snovi hrv. roditeljih na takav način uzgojeni, zamrzili su na svoj materinski jezik, postali najveći protivnici Hrvatima, svojim bratom, dapače neki od tih su pouzanih irredentista. Kod izborih zadnjih 15 godinah najviše su takovi poturice sramotili hrv. stranku. Nije manjako napadanja, pljenjiv, željanja, psonovanja, bacanje gđadnih i smrdljivih stvariju, pritisika i strahovanju na hrv. stranku. Ni sada još nije držala za vrijedno, da to zbrao dotičnu političku oblast smatrajući i to za malenkost. Pak što olim se još i htelo učiniti kad su nekoj očito čak na trgu govorili: »Cosa? vi lasciare commandare da preti cranzi? Su, fatte il possibile per essere vincitori!« Da dotična oblast nije mislila na put stuti takovom ponuđajuju napravom hrvatima, može se zaključiti iz tog, što su sweli neki c. k. poslužnici (funti) zviždati i psovati na svećenike prolaže mimo c. kr. zgradab.

Nije li naravno, da su tim utvrđenim Šarenjakom ponarala krlja misleći, da im je sve dopušteno? Dosada bilo im je labiko jer oblast, aki i nije avaki put očito s njimi bila, to je sjegurno svaki put bila protivnica. Nije im se nije trebalo. Nu kako se kaže, da jeduć dodje apeti, tuko si i novi Talijani zabili u glavu, da njim mora i vlasta biti podložna, a jer ova toga nemože dopustiti, evo ih vidimo, gdje se dižu i proti nam i svakomu. Jedna demonstracija sledila je drugu, peturde se postavljale, razvještale taj trobojnicu, bacali po ulicah i na zide islepljili licići s prevaritvenim proglašajem sa »Vita I —, Morte all' — — —!« Sličnih uzikličnih čulo se i po ulicah dapaće i gimnazijalci su tomu pomogli. Pred neko vremenu bili su zlikovci oblatili i spomenik austrijskemu

pred crkvom fratarskom, a u zadnje doba pisali preteće plama g. ravatelju gimnazije, g. kot. glavaru itd. Nije nekada manjalo hrana i pljuvanja za c. k. čestnicu i profesori u sada opet se čuje, da se našlo listiću — puno porugani na nekog svećenika — razbacane od sv. Petra do Pazinu uzduž željezne ceste, zatim na Kalvariju, po gradu, na telegrafskih stabnih prema Žminju, radi česa se pretražuju (!) kuću gorskog Gheraseticha, komu je otac iz Zaričja i koji nije znao ništa talijanski dok se nije nešto naišao u Pazinu u školi i od nekog c. k. ureda, gdje je još kao mladić praktičar. Dakako, da nisu ništa našli. Nu sve te nerede, sve demonstracije, sakrivio je netko drugi a ne naši novopečeni Talijani. Pa znate li tko? Nitko drugi nego Hrvati mestatori croata, no Slave! Nije li to prefiguriran logika i mudrost, da joj neima para? Nu pitamo vas poturice, iako je porazilac stakla našem čovjeku Bertogu u Pazinu još dok je bio u dučanu? Tko je ono pljuvao za o. k. čestnicu? Tko je bio ono ubrađen kad su kričali: »Viva Italia!« Tko je nosio kluboke učila Oberdunk? Zur mestatori cronti! Illi smrad irredentisti? A sadu još ovo. Kako mogu ti Hrvati ta nedjela počinjati u Pazinu — talijanskom, toliko putab, na tolikih mestih, na tollke načine, a da ih nitko neviđe, neđuje, netuži, nonhvati i prodaje oblasti, da se kazne? Nejmato li u Pazinu straže, koje jo važi; nejmato li policiju i žandare, a nsto li vi gospodo Šenjaci u Pazinu, kud vam se drznu ti Hrvati na Višu kuce i lepliti lisiću? Illi su vam možda kazali spavajući stržari, da to dine Hrvati? O žudnili li stvarli! Kad mogu to činiti neviđeni, neđuveni i nekužnjeni Hrvati u Pazinu, znak je, da je Pazin njihov, i da vas se ne boje. Nu vjerujte nam, da nisu tako ludi, da bi oni sami ono počinjali, proti čemu se žestoko bore. Sledi deklo, da je zlobnik ili ludjak onaj, koji je izmislilo tu izmišljenu. Ljevničar, koji tako budalaštino pišeš u lažitorhu »Istriju, Isči proglaše, lisiću pogrdjivo sadržaju, petarde itd. kod sebe i kod svojih, a ne ondje, gdje ih neima. Bojš se, da će ti vajnik, tebi i tvojim toliko inzre, oduševiti i možda gimnazijalci oduzeti, a tim tebi i tvojim Izvor krušču, pak se sada pričinjuš, da si nedužno janje, veliki austrijanac, da ti je zašto so to događaju u Pazinu itd. Žao jo i nam, da se soli vojničko i gimnaziju iz Pazina, jer je i nam s tim muto bolje, ali ako ćemo, da što dobijemo, budimo uvjet onomu odani i zahvalni od koga nešto uživalimo, komu smo nešto dužni. Lahko je bili nu oko dobrim austrijcima, sumo da su spisevači interes, ali je li to poštano, sudsile sami. Doseđe su bili mnogi od tvoje stranke lažidopisnici, kako pas, koji i onda ugriza gospodara svoga, kad ga ovaj kralj, miluje i draga. Nebude li se tako radilo i u buduću, prominenti će se stvari na bolje.

Iz Opatije. Ovaj put dolazim sa puno veselijim vjesti, nego li poslali u poslednjem pismu. Imao sam prigode čuti mnogo

lepja o naših susjedih na Veprinou, a to mi tim je draže i milije, jer smo do pred malo godinah s njimi u zajednici živili — sačinjavali jednu jedinu občinu. Neću se osvrnuti na glas inostranaca, koji nemogu donauvajti prekrasnoga vidika sonog visokog đunja, nego obazret ću se na glas občinlih ljudi domaćih, koji nemogu donauvajti reda i točnosti, kojom se sada u njihovoj občini obavljaju poslovi. To je bila za mene vlast preugodna a i riedka; jer se ljudi običe da sve oblasti rade tuže, a najradje na svoje, te sam i izplitao ljudi, da štograd pobliže doznam. I do sada sam čuo, da se tame posve hrvatski uređuju, ali godilo mi sreću čuti ljudi s kojim ponosom oni izliču, da se kod njih piše sve po domaću i to ne samo občinom nego i svim oblastim. Pri tom pomisliš: Veprinac bio jednom tvrdjava, da se brani proti neprijatelju sa topovima i puškama, a sad eto ustaju opat na obranu prema protiprijatelju hrvatskoga prava i jezika — vredan sused jake tvrđe hrvatstva — grada Kastva. Dopisivanje u hrvatskom jeziku bilo probudio u svih c. kr. činovnicima nemaleno negodovanje i našlo se na po koju protivnost sto strane, a i u nekih občinarnih probudilo se strah ili sumnja barem, da će se radi toga od oblasti teže postignuti traženo stvari — ali kratko vreme izčeznuo taj strah posvema; jer se ljudi hvareši, da se postigne što so zakonitum putem piše... može, a i g. činovnici pružili ne malo po male svr primutni dopise hrvatsko iz Veprinca kako i iz Kastva samo naš vojnik sudačioga progutati nemože, to kada god daju odabru svojemu hajdu veleđ ljudi: to nije po domaću nego po zagrobačku; a ljudi šudec se tollko mudrosti naslovju mu se često u sjedi brk.

Kako stoji su upravom občinskog imanju, uvidio sam iz onog oglasa, kojim sadanji glavar polaze račun o svojem godopodjerenju. Novi je to stvar za občinu izvanske, ali svakako lepa i hvalevredna, neka puk znade na čemu je, što posjeduje; jer u tom su se ljudi navadno jako razilazi — dočim jedni vele, veliko i silno je naše imanje, drugi kažu, na rubu smo propasti. Čist račun pa mirna Bosna veli naš narod, što Talijan stoput ponavlja: conli chlari, amici cari. Tako valja. A mi kud smo s našim siromaštvom? Na silu nam uzeš upravu nad občinom našom, pa da bi barem znali na čemu smo. Dobro bi, da se naše velude ogledaju u veprične gnečure. Težimo se nadom da će i pred našu vrata stiži sunce. x

Iz Pulijskog mjeseca maja. Često se već g. uređuje svetu javili, kako su naši vredni svećenici zlo vidiši i proganjani od naših narodnih protivnika, osobito od nezrećnih Krajnjih. Nu tomu se nije čuditi jer oni dobro znaju, da je kod nas kadur jedino pravi svećenik otvoriti oči narodu, podučiti ga o njegovih praviteh i dužnostih to dovesti ga do duševnog i materijalnog blagostanja. Nebi nam ni pol muke, da tako rade jedino naši narodni protivnici, nu čovjeku puca ardece od žlosti dečeti, da tim našim krvoplijatim huncijercem idu na ruku i više crkvene oblasti. Ili »Naša Sloga« poznato će biti Vašim čitateljem, kako prečastni ordinarij porečko-puljski premješta našu vrednu svećeniku na puk privatre obtužbe, na luži naših i crkvenih protivnika.

Jedan takav korak poduzeli su ne-davno Krajnji u puljskom kotaru proti vrednemu župe upravitelju u Stinjanu g. L. Rumšiću, a na žlosti svega puka iste župe, odredio je preč ordinarijat, da se makne rečeni gospodin u stinjansku župe. Ako se želja naših bezvlernika i tlačitelja Izpuni, t. j. iko preč ordinarijat zbilja g. Rumšića iz Stinjana makne, bili će to silan udarac i za vjeru i za narodni naš predak spomenute župe.

Da nam se pak ne predvaci, da smo pristrani, t. j. da hvalimo što nije kudje-nja dostojno, evo Vam u prevođu molbenice svih obiteljih Stinjana, s kojom mole preč ordinarijat, da njim g. župe upravitelja onđe ostavi. Molbenica ta glasi:

Prečvistili i prečastni Ordinarijate!

Evo već su četiri godine, što nam sreća namenila našim kuratorom i župe upraviteljem velečastnoga g. L. Rumšića,

žalostno bilaše naše stanje prije njegovog dolaska. Bili smo zanemareni, bez škole i posve sami sebi ostavljeni; u moralnom pogledu bljasmo duboko pali a priležitvo bilaže naprav broju pučanstva ogromno. Nu inače nije ni moglo biti, pošto nam je manjkao svećenik duha preč. g. Rumšića. Samo božjoj povljenosti i njemu imademo zahvaliti, da se je ovo kratko vrieme naše moralno i materijalno stanje u toliko poboljšalo, da se je to jedva očekivati moglo.

Sada pak očujemo, da se imade povišem nalogu naš običi ljubljani pastir odavle setiti. Žalostnije vести nismo mogli očekivati, i to tim više, što bilaže jednoj našoj deputaciji odposlanoj nezaboravnom bliskupu Vjek. Zornu obećano, da nam ga neće mknuti.

Ako vredne štograd molbe pokorno podpališ kod tog presvetelog i prečastnog ordinarijata, tad oni ponizno mole, da njim se ostavi župe upravitelje veleč. gosp. Rumšić, koji si je zadobio ljubav i priznanje svih. Dapače mi se obvezujemo njemu i materijalno pomoći sam, da nam poduđe našu djecu.

Opetujući našu molbu itd.

U Stinjanu 25. aprila 1884.

(Sledeći 44 podpisa i križa obiteljih.)

S težkim srdecem očekujem Stinjanofice i obitelj gornje molbenice te se nadaju, da će jednom preč ordinarijat i njihovoj pravednoj prošuji zadovoljiti i njim taj grad kamen sa prisijuh odvaliti. Mi ćemo Vas u svoje vreme obavestiti ob ovoj stvari, da vidite, da li uzmoe više par lezvijenih Krajnjih ili čitava župe dobrobit župljana.

Pogled po svjetlu.

U Trstu, 21. maja 1884.

U sjednici carevinskog vijeća od 12. t. m. čitana je po treći put vladinska osnova o pospješivanju zemaljske kulture u području vodenih gradjevinah. Kad je predsjednik izjavio da je zakon prihvaćen protestirala je ljevica, a dr. Sturm izjavio u njezino ime, da je većina glasovala proti zakonu, te je zahtjevao da se još je danput glasuje. Predsjednik odgovori, da to poslovni red nedozvoljava, našto je ljevica otišla iz saborne. Ljevica držala je kasniju svoju sjednicu, gdje su zahtjevali mnogi članovi, da se carevinsko vijeće bezdvojno ostavi. Većina odluči ipak, da se toga za sada nečini, nu da će pristati na taj korak, čim njoj se još jednom slična srgnja pruži. Razmireći se riešila se tim, što su ljevičari drugog dana opet došli u carevinsko vijeće i očitovali, da — prema su uvjereni da je dotični zakon zabačen bio, će ipak sudjelovati kod razpravljaju visoke kruče.

Broj českih i njemačkih zastupnika iz Česke u car. vijeće bilaše do sada jednak, nu pošto su Niemci u posljednje vrieme izgubili tri glasa, izabratuće Česi iz svoje sredine svih 10 članova u delegacije. Ono što su dakle dugi vremena uživali Niemci uživati će sada Česi.

Izborne agitacije u Ugarskoj postaju svakim danom pogibeljnije. Izborni sastanci prodju riedko gdje bez krv te mora često ista vojska posredovati.

Hrvatski sabor da će se sastati tekar početkom junija i to kako nekoj listovju javljaju radi dukovskih blagdanah. Delje se već oklevati nemože, jer koncem junija iziđe zemaljski vladni pravni trošiti zemaljski novac bez privole sabora. Ova će biti posljednja sjednica sadašnjega sabora, jer će biti na skoro raspisani novi izbori. Sjednica ova biti će od velike važnosti za hrvatski narod, jer će se tu raditi i razpravljati i o dižavno-vršnjim pitanjima trojedno kraljevine. Mi bi stoga želili, da hrvatski sabor postupa jednodušno i složno u svih važnim pitanjima, da tako ojalovi nade onih, koji špekuliraju na stranački razdor.

Jur. Ču jut je hrvatski zajik tako potreban? **Fr.** Potreban je Krajnji i Šarenjakom kako sukladni kruh, ki ga jidu; aš da samo po talijanski svoju robiju va butičićim prodavaju, a opet po hrvatski debeli interesi ne vuči, bi loše pasivati. **Jur.** Sa onda proti hrvatskoj školi ovi ljudi? **Fr.** Sun ti rekul prije; oni se boje, da bi se na hrvatskoj školi i »ščavunske« deca navadila računati a po njihovom sudu je »ščavuna« wa Istri dake i na labinčini samo za davati i ne za primati. **Jur.** Sašu kapun! Povedaj mi još, kako su izabrali nove zvonare? **Fr.** Drugi dan za vazmoni — uprav na 14. aprila posle večernje sastali su se sv. birniči u školi. Po dogovorenoj volji i želji svoga pobratima i pokrovitelja Izabere si najprije gosp. plovan jenege zvonare namesto pok. Trdolovića; a na mesto odstavljenog Ivice, preporuči občinaru, ki imaju pravo izabratiti si drugega zvonara, opet po dogovorenoj voljici i željici da neka si izaberu nekega Matiča, kemu je njegov kunjado, dobiti gosp. plovan va krajnici ples, da on ni za zvonarju, da neka ju pušat. **Jur.** Pak su občinari Izpunili plovanovu i Fržollinovu voljicu? **Fr.** Aj nisu; lego su svi, samo Krajnji ne,

rekli kako jedan »dosadanji zvonar, Jože Ivica je naš zvonar, njega ćemo platići, a Matiča ne priznavamo!« **Jur.** Na to se Šarenjačka kumpanjija u nas nastavila. **Fr.** Ni; aš kad puk nje otel Matiča za zvonara, dekretna je ga proti volji puka labinjska podeštarica na silu, pak je poslala i žandarima iz Labina u sv. Nedelju, da su pametni Matiču Čuvali i stružili konopeva rukah, kad je šnjimir zvona natezal? **Jur.** Pak aš nisu ohćinari rekurlirali proti takovemu vlastilu i nepravici? **Fr.** Sun bodili su u Plominu do nekega predekana ki se ne piše, kako i hrvatski ban istoga pridevka Vlašić i akoprem je to istina, da većinu mještina i va pravopisu za sohoni potete. **Jur.** A ča su učinili? **Fr.** Plovan je zvonara platil, kad ga je na silu i samo nekim krajnjelom. **Jur.** A gosp. plovan Ruconich? **Fr.** A plovan Ruconich bil je na dan izbora tako kruno naružen, da ga je ljeta febra popula i zato nije se drugi dan 15. aprila niti puku pokazati; da pače ostali je i 17. aprila kako osamljeni kad je došao po neku mrtvu bez sve spravi.

